

cu mirele» (instr.), iar pe de altă parte — *na_maladým kan'ú* «pe un cal tânăr» (prepoz.). Fenomenul e bine cunoscut și în graiurile ruse convergente¹.

§ 45. La cazurile genitiv, dativ, instrumental și prepozițional singular feminin desinența comună este */ej/*, iar nu */oj/* (vezi și § 9).

§ 46. Comparativul se exprimă prin forme «sintetice»: *toj byl slápšs vas* «El era mai slab ca dumneata»; *malóts ac:á* «mai tânăr ca tata» etc. Nu se cunoaște comparativul «analitic» cu */ból'eje... č'em/*, */m'én'eje... č'em/*.

Este cunoscut, de asemenea, și comparativul format cu ajutorul adverbului de origine românească */maj/*, de ex., *daĭ druĭúĭu, mai č'istuĭu* «Dă-mi alta, mai curată!»².

Superlativul relativ: *náša č'rkóu najstáršs* «Biserica noastră este cea mai veche», *xto najslápšyi* «Care este cel mai slab?».

Atrage atenția, prin frecvența sa, superlativul absolut al adjectivului și adverbilor format cu */dúže/* «foarte». De ex.: *dúžs bal'sóĭ boĭ* «Foarte mare bătălie!» (Cuvîntul *oč'en'* nu l-am auzit nici măcar o singură dată la Climăuți).

§ 47. *Pronumele*. La persoana a III-a plural pronumele personal are două forme, care pot să coexiste la unul și același vorbitor: */on'í/* «ei», «ele» și */oní/* «ei», «ele».

§ 48. Folosite ca prepoziții, pronumele personale de persoana a III-a nu au, în acest grai, elementul *n-*. De ex.: *yon pr'ixad'ít k_jéĭ* «El venea pe la ea»; *č'itáĭut pa_jím* «Se citește după ele (după niște cărți)» etc.

§ 49. Interesant este pronumele demonstrativ «de apropiere» */jétoj/* «acesta», care constă din elementul protetic *j-*, din particula deictică *-e*³, din pronumele demonstrativ *to* (< *tó*) și din *-j* (< *i* < *j* anaforic). Așadar, */jétoj/* corespunde ca sens și structură demonstrativului cu reduplicație din limba literară și din graiurile ruse convergente: *этом*⁴.

§ 50. Pronumele demonstrativ «de depărtare» */toj/* «acela» se declină astfel:

m. sg.: N. */toj/*, G. */tóvo/*, D. */tómu/*, A. */toj/* sau */tóvo/*, I. */t'em/*, P. */(na) t'em/*;

f. sg.: N. */tája/*, G., D., I., P. */tej/* (v. § 9), A. */táju/*;

n. sg.: N., A. */tóje/*, iar în celelalte cazuri — ca */toj/*;

pl.: N. */t'éji/*, G. */t'ex/*, D. */t'em/*, A. */t'éji/* sau */t'ex/*, I. */t'em'i/*, P. */(v) t'ex/*.

§ 51. Numerele cardinale nu se declină. De ex., vorbind despre *r'aptúx* «torbă pentru hrănit caii» (cf. *Dal*, IV, 565 *хребты*), subiectul A.A. precizează: *dl'a dvá kan'a* «Pentru doi cai!» (cf. rus. lit. *для двух коней*); *rabótáĭut da_d'é's'it' č'asóu* «Se lucrează pînă la ora zece» etc.

§ 52. Accentul din *ad'inácat'* «unsprezece» se datorează, desigur, analogiei cu celelalte numere (pînă la 19), în care accentul cade pe *-na-*. Cf. și ucr. *одина́дцять*⁵. (Același lucru — la Socolinți⁶).

¹ Vezi *Observații*..., p. 121.

² Despre *maj* cu această funcție vezi *Observații*..., p. 121—122.

³ Vezi N. M. Šanski ș.a., *lucr. cit.*, p. 388; V. I. Borkovski, P. S. Kuznețov, *Историческая грамматика русского языка*, Moscova, 1963, p. 223.

⁴ Gramaticile istorice recente ale limbii ruse nu menționează prezența în graiurile convergente a unui asemenea demonstrativ. Vezi P. I. Cernih, *Историческая грамматика русского языка*, ed. a II-a, Moscova, 1954, p. 211; V. I. Borkovski, P. S. Kuznețov, *lucr. cit.*, p. 223; V. V. Ivanov, *Историческая грамматика русского языка*, Moscova, 1964, p. 329—335.

⁵ I. M. Kiricenko, *Орфографичний словник для школи*, ed. a V-a, Kiev, 1954, p. 141.

⁶ E. Vrabie, *Observații*..., p. 124.